

Länssstyrelsen
Värmland

Miljöenheten
Dan Mangsbo

BESLUT

1 (5)

2005-04-15

511-17094-03

Beslut om djur- och växtskyddsområden (fågelskyddsområden) inom DANO-området i Årjängs kommun

Beslut

För att skydda vissa fågelarter föreskriver Länssstyrelsen med stöd av 7 kap 12 § Miljöbalken (MB) att för de öar som framgår av nedanstående förteckning och bifogade kartor (bilaga 1-10) skall gälla följande:

Det är förbjudet för envar, med undantag av vad som anges nedan, att årligen från och med den 1 april till och med den 31 augusti landstiga på i förteckning nedan angivna öar eller i annat syfte än passage med båt eller kanot vistas i vattenområdet inom 100 meter från stränderna till dessa öar.

Förbudet gäller inte markägaren, polisen, räddningstjänsten och förordnad tillsynsman.

Dessa föreskrifter träder i kraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling.

Förteckning över öar och ögrupper som omfattas av detta beslut

Nr		Mittpunktskoordinat
	Östra Silen	
1	Öar söder om Grå Hästen*	1304673-6575592
2	Broholmarna	1304341-6573693
3	Ön 200 m SO Mörnäsudden	1304341-6573693
4	Ön 50 m O Skogsnäset	1304519-6570936
5	Ön 600 m NNO Högbergsholmen	1299398-6572986
6	Ön 100 m S Torpnäset	1298763-6570916
7	Blackan	1298883-6568783
	Västra Silen	
8	Norra Harholmen*	1291672-6580236
9	Södra Harholmen	1291570-6579917
10	Trintenborg	1289874-6576205
	Övre Blomsjön	
11	Lilla holmen	1284289-6589298

Nr		Mittpunktskoordinat
	Nedre Blomsjön	
12	Slängsomsholmarna	1281878-6584799
13	Ön 200 m S Tomtanäset	1282336-6580550
14	Ön i Töresbyttjärnet	1281234-6580288
	Lelången	
15	Vikholmarna	1278365-6582081
16	Torpholmen*	1278896-6578486
17	Fjålholmen	1278141-6578350
18	Slomholmarna	1278958-6577761
19	Rönningsholmarna	1277711-6577383
	Stora Le	
20	Grunnerudsholmarna	1273431-6579854
21	Norra Guppviksön*	1273904-6576665
22	Ö utanför Vitsand	1274417-6576652
	Foxen	
23	Lilla Hästholmen*	1274610-6586647
24	Käringen*	1275045-6587901
25	Västra Getön	1275547-6588426
26	Brödraholmarna	1276346-6584203
27	Fänadfjuset skär	1278123-6588202
28	Strandvipan	1278590-6588073
29	Nyckeln	1278672-6589369
30	Djupesjär	1278889-6589631
31	Kråkholmen	1279554-6589246
32	Bastnäs	1279744-6588868
33	Västra Långön och Tjuvholmen	1275898-6590287
34	Måkeskären	1276829-6590589
35	Nolnåset*	1278224-6591049
36	Ribbingen	1276676-6591233
37	Risön	1275687-6591757
38	Ransholmen*	1275883-6601267

*/Nya områden jämfört med beslut från 17 november 1997.

Planering

Dalslands kanals sjösystem är av riksintresse för friluftslivet och till stora delar även för naturvården och kulturmiljövården (3 kap MB). Området omfattas också av geografiska bestämmelser (4 kap MB).

Under åren 1972-1976 arbetade Länsstyrelserna och kommuner med den s.k. Dalsland-Nordmarken-utredningen (DANO), vilket 1979 utmynnade i en utvecklingsplan för turism. Vissa i planen föreslagna åtgärder har därefter genomförts. I området finns ett hundratal lägerplatser som anlagts av kommunerna. Platserna är utrustade med vindskydd, toaletter och eldningsplatser med ved. En avgift tas ut från den som utnyttjar lägerplatsen. Avgiften går till en samarbetsorganisation mellan kommunerna och används för markägarersättningar och underhåll av lägerplatserna.

2005-04-15

Redogörelse för ärendet

Sydvästra Värmland och norra Dalsland är ett av Sveriges sjörikaste områden. De i nord-sydlig riktning utdragna sjöarna förenas genom tvärförbindelser i ett mångförgrenat system som särskilt lämpar sig för kanotturism. Det höga antalet besökare som utnyttjar DANO-området för vattenburet friluftsliv har inneburit problem i form av slitage, främst på öar och stränder. Som en konsekvens av det ökade slitaget har även flora och fauna påverkats negativt. Länsstyrelsen beslutade därför den 17 november 1997 om inrättande av djur- och växtskyddsområden i delar av sjösystemet. Förordnandet var tidsbestämt att gälla i fem år. Under sommaren 2002 har situationen i området vad det gäller häckfåglarna inventerats i samverkan med berörda kommuner. Inventeringen utgör en viktig utgångspunkt i översynen. Vid inventeringen hittades bl.a. 13 par fiskgjuse och 33 par storlom i sjösystemet. Därutöver fanns en del vitfågelkolonier (fisktärna, skrattnås, fiskmås, gråtrut och havstrut).

Den slitagebedömning som genomfördes parallellt med fågelinventeringen visar att de öar som skyddats 1979 har återhämtat sig bra. Öar som skyddades 1997 visar en svag återhämtning. Slitaget är också beroende av skyltningen, som ibland varit bristfällig.

EU:s fågeldirektiv (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar) har vägt tungt vid urvalet av områden som bör skyddas. Enligt fågeldirektivet är Sverige skyldigt att vidta särskilda åtgärder för vissa fågelarter, listade i direktivets annex 1. I det aktuella området gäller det arterna fiskgjuse, fisktärna och storlom.

Erfarenheter från den kommunala tillsynsverksamheten visar att det nu finns en relativt god acceptans för bestämmelserna såväl från markägare som också friluftsfolk. Det är dock angeläget att bestämmelserna ses över regelbundet så att de upplevs som relevanta.

Den 3 mars 2004 remitterades ett förslag till beslut till Naturvårdsverket, Länsstyrelsen Västra Götaland, kommuner, räddningstjänster, Skogsvårdsstyrelsen, Polisen och 39 olika intresseorganisationer. Förslag till beslut har den 20 december 2004 även remitterats till berörda markägare (sammanlagt 119 stycken).

Naturvårdsverket har yttrat sig och har inga synpunkter på förslaget. Länsstyrelsen i Västra Götaland tillstyrker förslaget. Årjängs kommun tillstyrker förslaget. Bengtsfors kommun har inget att erinra mot förslaget men påpekar att den kommunala räddningstjänsten inte är omnämnd när det gäller undantag från tillträdesförbudet. Bengtsfors kommun påpekar vidare att definitionen av begreppet "varaktigt vistas" bör vara lika på båda sidor av länsgränsen, och har också önskemål om likartade bestämmelser vad det gäller eldningsförbudsfrågan. Räddningstjänsten i Årjäng påpekar att "sjöräddningen" bör ändras till "räddningstjänsten" (undantag från tillträdesförbud). Lennartsfors båtklubb har lämnat synpunkter på gränsdragningen vid skäret söder om Gåsön i sjön Foxen. Från markägarhåll har inte inkommit någon erinran.

2005-04-15

Länsstyrelsens motivering

Önskemål om öar för landstigning och camping är högst berättigade. Samtidigt höjer ett rikt fågelliv i hög grad sjöarnas kvalitéer som rekreationsområde. Enligt EU:s fågeldirektiv skall Sverige vidta åtgärder som är nödvändiga för att bibehålla svenska fågelarter i livskraftiga populationer. För vissa fågelarter, listade i direktivets annex 1, skall särskilda åtgärder vidtas för att skydda, bevara och återställa livsmiljöer för fåglarna. Fiskgjuse, storlom och den kolonihäckande fisktärnan är exempel på fågelarter som listas i direktivets annex 1 och som skyddas med detta beslut. Bland övriga fågelarter som skyddas med detta beslut kan nämnas gräsand, småskrake och flera arter av måsfåglar. Storlommen är en karaktärsfågel i DANO-områdets sjöar och kanske den fågelart som oftast förknippas med upplevelse av vildmark. Det är alarmrande att så få storlomungar setts under inventeringarna i sjösystemet. Vid upprepade eller långvarig störning misslyckas storlommens häckning ofelbart, endera genom att äggen kallnar och överges eller upptäcks av t ex kråkor.

För de lokaler som är avsatta som fågelskyddsområden enligt detta beslut gäller i normalfallet förbud mot att landstiga eller i annat syfte än passage med båt eller kanot vistas i vattenområdet inom 100 meter från ön eller skäret. Undantag från tillträdesförbudet gäller för respektive markägare, räddningstjänsten, polisen och förordnade tillsynsmän. Verksamhet inom utpekade områden skall dock i största möjliga utsträckning undvikas under förbudstiden.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut harmoniserar med åtaganden enligt EU:s fågeldirektiv att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för vissa fågelarter samt de nationella och regionala miljömålen om bevarande av biologisk mångfald. Vidare konstateras att inkomna yttranden i allt väsentligt tillstyrker föreslagna fågelskyddsområden.

Upplysningar

Länsstyrelsen får enligt 9 § Förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (1998:1252) meddela dispens från ovan nämnda förbud om det finns särskilda skäl.

Förbuden skall på lämpligt sätt utmärkas med skyltar.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut (bilaga 11)

2005-04-15

Vid den slutgiltiga handläggningen av detta ärende, i vilket landshövdingen Eva Eriksson beslutat och byrådirektören Dan Mangsbo varit föredragande, har även deltagit naturvårdschefen Staffan Aronsson och chefsjuristen Lars-Ove Olsson.

Eva Eriksson

Dan Mangsbo

Bilagor:

1. Karta över Östra Silen 1
2. Karta över Östra Silen 2
3. Karta över Foxen 1
4. Karta över Foxen 2
5. Karta över Foxen 3
6. Karta över Stora Le
7. Karta över Lelången
8. Karta över Nedre Blomsjön
9. Karta över Övre Blomsjön
10. Karta över Västra Silen
11. Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut
12. Sändlista